

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYA.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

SZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Áll még a véto.

Irta: *Kossuth Ferencz.*

Szomorú dolog, de igaz, hogy az országnak nagyon tökéletlen alkotmánya van.

A királyt, rossz tanácsosai, arra birták, hogy ex-lexben feloszlassa az országgyűlést — amit az ország nagy része alkotmány sértésnek tekintett.

Az alkotmányos kormányforma egyik alapelve az, hogy a kormány fedezze a koronát. Ezzel ellentétesen a kormány egyenesen exponálta a koronát azért, hogy a nemzet ítéljen a kormány és az ellenzék perében.

A nemzet ítélte és elítélte a kormányt; az ellenzéki többség megvan; kormányzasi programját megalkotta; ebben teljesen egyetért; nincs is benne semmi olyan, ami még a fennálló törvények értelmében is ne lenne keresztül vihető, — mert a szövetszertett pártok mind-egyikében van elég belátás arra, hogy saját elveinek teljes megvalósítását egy koalíciós kormánytól nem követelheti. E megegyezés dacára még sem veheti át a nemzet ítélete által megteremtett többség az ország kormányzását.

Ez bizonyítja, hogy alkotmányunk nagyon tökéletlen; és egyzersmind ez egy lehetetlen helyzetet is teremti; mert a korona nem diktálhatja azt, hogy mi legyen a többség programja; az országot pedig alkotmányosan csak a többség kebeléből alakult kormány kormányozhatja. Ebből az következik, hogy az országnak nem alakulhat meg a kormánya.

Két dolog domborodik ki a koalíciós programban. Mind a kettő az adott helyzetnek elkerülhetetlen kifolyása úgy, hogy a jövő kormánynak szükség szerűleg kell, hogy programját képezze, még akkor is, ha a kormányalakításban nem venne részt a szövetszertett pártok legnagyobbika, — az, amely egymagában csaknem háromszor annyi tagot számlál, mint a többi együtt véve.

Az egyik dolog az önálló vámterület; a másik a nemzeti vívmányok a hadseregben.

A helyzet logikája azt hozza magával, hogy mennél több engedményt kap az ország a katonai téren, annál több respiriumot adhatna talán az önálló vámterület rázkód-tatás nélküli megalkotásában; és mennél kevesebb ilyen engedményt kap a katonai téren, annál gyorsabban kell kárpótolni a közvéleményt a vám és kereskedelmi ügyekben.

Ha pedig a király semmi engedményt nem ad a katonai téren, akkor a koalíciós kormány megalkotása lehetetlen; mert ennek támogatásába a függetlenségi-párt nagy része (tudjuk, hogy) nem menne bele, annak dacára, hogy belátja annak óriási becsét, hogy megvalósíthassa közgazdasági programját, létre hozhassa a választási törvény reformját, megalkot-hasson oly adóügyi, közigazgatási, közoktatási, szociálpolitikai törvényeket, amilyenekből az ország óriásilag megerősödve kerülne kis amilyenek 4-5 év múlva biztosítanak a függetlenségi elvek teljes-ségének győzelmét.

Azt mondják sokan és talán joggal mondhatják, hogy nagy hiba, a megvalósítható alkotások ily óriási becsü menységét eltaszítani magunktól és feladni azt a bizonyosságot, hogy ezen alkotások a függetlenségi-párt teljes győzelmét eredményeznék rövid néhány év alatt;... de legyen ez bármiképpen, koalíciós kormány csak úgy jöhet létre, ha a koalizált pártok *összesége egyhangulag* támogatja; mert csak így van többsége, így van ereje, mely saját számarányaiban rejlik s amelyet nem kell kölcsön vennie sehonnán.

Igaz, hogy a katonai kérdésekre vonatkozólag, az elvek megvalósításának elodázása nem képezne elfeladást; mert ezen elveket ma sem valósíthatjuk meg; ma is csak hirdethetjük; s akkor is hirdethetnők, ha a többi elvek megvalósítását elvállalnók; s ekkor a

nemzeti kincsek mérlegében úgy állna a dolog, hogy meg lenne minden, de a katonai vívmányok nem, elutasításuk folytán pedig úgy állna, hogy nem lenne meg semmi és a katonai vívmányok sem.

Ezt az igazságot belátják sokan; és a magyar faj érettségére vall az, hogy belátják, kivált a vidéken, azok az egyszerű hűséges függetlenségi polgárok, kik józan-sággal gondolkodnak és ítélnék.

De az is igaz, hogy a függetlenségi-párt, mely nem mameluk párt és amely harmincznyolcz év óta küzd elveiért, nem tudja magát egységesen beletalálni abba a gondolatba, amely a kormányon levő pártok gondolatmenete, hogy az érzelmek világában (melyek a párt-nak eddig korlátlan világát képezték) egy bizonyos fékezés szükséges, mikor kormányra jut; mert az élet kigunyolja a „minden vagy semmi” elméletét, s ennek alkalmazására a nemzetek életében ritkán jut időpont, talán csak egyszer egy században, s ennek az alkalomnak is eddig, vér és szenvedés, — — — dicsőség is járt a nyomában.

Azért ami természetes, ne vádolják tehát a függetlenségi párt-nak azt a részét, amely inkább a semmit választja, mint azt, hogy akkor, amikor szövetségeseivel együtt övé a többség, s amikor azt amit ő akar, szövetségesei is akarnak, ne bírja megvalósítani azért, mert az uralkodót rossz tanácsosok arra bírják, hogy a nemzeti akarat ellen, saját vétő-ját szegezze.

Talán meg fogja gondolni az agg uralkodó, (kit a sors súlyos csapásai bölcseségre és mérsékletre tanítottak), hogy hadseregében, ha szerinte jó is az egységes német vezény és vezérszó, s az egységes császári jelvények, melyek szerintünk a hadsereg erejét absolute nem érintik, (mert a német vezényszó eddig egy ellenséges katonát sem ölt meg, s egyetlen őrjáratot sem futamított meg) — — de még jobb az ujoncz és az ágyu;

Megnyilt
az Első debreczeni
nap és esernyő-gyár
Debreczen, Piacz-utca, Miklós-utczával szemben.

Javításokat és áthuzásokat későn és pontosan készítek. —
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem.
Tisztelettel

MERKLER SOMA.

ujonczt és ágyut pedig csak úgy lehet kapni, ha nem lesz meg az a másik „jó“, amely nekünk nem „jó“, hanem rossz, s amely ellen az ország közvéleménye annyira kialakult, hogy választani kell az uralkodónak a német szó és császári jelvények, vagy az ujonczok s az új ágyuk közt.

Ez a tényállás, melylyel számolni kell s melyet a legkomolyabb higgadtság sem képes nemlétezővé tenni. Ez az ország hangulata, mely nem változhat, csak erősödhetik a nemzeti irányban, mert minden nemzeti érzes, ha kellő időben nem nyer kielégítést, a nyomás alatt növekszik.

Volt alkalmam egy más helyen rámutatni arra, hogy mily súlyos mulasztást követett el a kormány, midőn a január 25-én aláírt német szerződésbe nem vétette bele a klauzulát, amely megállapította volna azt, hogy tekintetbe véve Magyarország és Ausztriának speciális viszonyát, mely uralkodójuk közöségéből ered a beállható vámterületi elkülönítés esetén, azok az engedmények, melyek esetleg a két országot által egymásnak lennének adandók, kivonathatók a más államok irányában fennálló legnagyobb kedvezményes klauzula hatása alól.

Erre a szemrehányásra azt felelik, hogy január 25-én nem udhatta a kormány, hogy miképen fog itélni az ország január 26-án és hogy a közös vámterület hívei nem voltak kötelesek az önálló vámterület felállításának lehetőségét előkészíteni. Ezen ellenmondás elfelejteti azt, hogy van egy élő magyar

törvény az 1899. XXX-ik törvény-cikk, amely azt rendeli, hogy 1907-ben az ország szabadon fogja eldönteni, hogy azontul közös lesz-e a vámterület vagy külön álló. Ha tehát a jogát az országnak egy élő törvény megadta, egyszerű és elementáris kötelessége lett volna a kormánynak, e törvényt tiszteletben tartani és világos rendbe kezdése fogantatosítása elé, a tőle telhető legnagyobb akadályt nem gördíteni, az általa kihívott nemzeti ítélet időpontját megelőző napon.

E szabályok alul politikai vétek volt a kormánynak magát kivonni és a törvény intézkedését előre is kijátszani, s a nemzet határozatának, mely 1907-ben lenne hozandó, előre is prejudikálni.

A helyzet komoly tehát, mert az országnak van többsége, de nincs kormánya; van többségi akarat, de az ellen a király vetoja szegül.

Azok a bonyodalmak, amelyek egy ilyen természetellenes helyzetből erednek, hidegen hagyják talán azokat a bécsi köröket, melyek az uralkodó alkotmányos értékét behálózák, de a nagyhatalmi állás összeomlása, mely azt a tényt követi, hogy se ujoncz, se ágyu, se pénz és minden ujoncz, minden ágyu, minden fillér kicsikarása meg rázkódtatással jár... ez talán nem hagyja oly hidegen e köröket, — amelyek be fogják talán látni, hogy a kiaszott előítéleteken kívül van még valami más is s ez a más, annak a nemzetnek akarata, amely saját pénzét és saját vérért adja nekik, kik semmit sem *adnak és mindent kapnak!*

Protestáns estély.

— február 27.

Tegnap, vasárnap d. u. 5 órakor tartotta a Hittanszaki Önképző Társulat 14-ik Protestáns-estélyét, ezáltal, a hely szűk volta miatt, a Bikaszőlő nagy termében. Az estély fényesen sikerült. Mindenki úgy érezte, hogy régen volt oly ritka élvezetben része, mint a tegnapi Protestáns-estélyen. Szívében melegséggel, nemes érzéssel, lelkeben összhanggal, elragadtatással távozott ki ki el. Hogyan szóljunk az egyes szereplőkről? *Gergely Antalról*, a mezőturi kiváló, fényes tehetségű református papról. Beszelt nekünk a „világosságról“, arról a világosságról, mely ott van mindenütt, ahol csak élet tenyészik; ott a haragosseppben, a rózsában, liliomban; ez tündöklék elő az ifju szeméből, kinek lelke tele van eszményvel, id állal, ragyogó álmokkal; ez ragyog a lányka szemében, kinek lelke szerelemben, ábrándozik. Ez a világosság szülte a Hermon helynek tövéből a kicsiny Jordánt, mely gyönyörű szép vidéken, vadvirágos réteken csörgedezve, csacsogva folyik a kék szemű Genezareth tava felé, hol megfürdik s úgy megy tovább; tovább, tovább a Holt tenger felé, ahol eltűnik, megsemmisül; de még sem; jaj volna, ha a világosság szöke leánya, a szép Jordán folyó elpusztulna a halálnak kerjái között, a Holt tenger habjaiban. Jó a viláosság, a napugár, a víz kiserken, kibuggyan a lenyűgöző partból és a világosságnak szép leánya új életre kel.

Ilyen a te sorsod épen embertársam a gyermekkor gyönyörűségei között haladsz, vagy inkább futsz a Genezareth szép kék tava, az ifjuság ábrádjai, álmái felé; de jaj, sorsod az mi a szöke leányé, a Jordán folyóé, mégy a megsemmisülés, a Holt tenger felé. Jaj volna az embernek, ha ebből a tengerből nem volna kivetett út; jaj volna, ha az örökkévalóság világossága, fénye nem ragyogna felé.

De lám, minden, minek csak része lett a világosságból, kötelességet is vesz ez által magára. Mindennek tartozása van a viláosságért. A rózsá, a liliom tudja tartozását, le is rózza azt színében, illatában. Tudja a föld sötét, bánatos lakója a köszén

Melyik győz?

A férj szembetalálkozik az orvossal:

— Nos doktorom, mi baj? Csak nem veszélyes a feleségem állapota?

— No nem, csak nagy kíméletet igényel és egy kis meghülés tudógyulladást okozhat. Ha azonban szépen ágyban marad, pár napig, úgy nincs semmi baj.

— Köszönöm, felelt sietve a férj és azon gondolkodott, ne sugná-e meg titokban az orvosnak, hogy jelentse ki halállal végződhet könnyelműségnek, ha az asszony egy héten belül fölkel. Így legalább elesnének attól a drága báltól, melyre oly lázasan készül az asszony. Hiszen a doktor a férfi, bizonyára pártona a szándékot és eszmét.

— Ej, mégse! Gondolta a férj. Mégis csak idegen az a doktor; minek adja tudtára, hogy nézeteltérés van ama bál a főkép a toilette kérdésében. Majd inkább az asszonnyal beszél okosan, mert hisz uramfia, ha jól értette, mintha em itett is valamit az az asszony az otthon maradásról. Valahogy óvatosan, ha szóba hozhatná. Nem lehet ám ajtóstul berontani, az asszonnyal nem lehet tréfálni még akkor se, ha félig meg van halva. Szépen kell beszélni. Halkan lép be hát a férj az első-tétített szobába, hol ünnepi díszben fekszik az asszony.

— Minek jön olyan halkan, fejembe akarja verni tán, hogy haldokló beteg vagyok? Talán nem is bánna?

— Azt hittem, édes, alszik, nem akartam zavarni.

— Lehet is itt aludni. Ezek a gyermekek, ez a Pisti folyton úgy lármáz ott künn. Ha én beteg vagyok, a ház is felfordul — magától felfordulhat minden, minden. Nekem még meghalnom se lehet.

— De hiszen nem is akar, lelkem, meghalni. Orizzen is az Isten attól. Hisz nem szereti — most mondta, hogy ne képzeljem haldoklóknak. Még aztán a gyermekbe nem lehet visszafojtani a jókedvet — nincs még annak annyi esze...

— Van annak mindenre esze. Titokban ellopja a maga dohányját és cigarettázik. Láttam a multkor is, meg akartam verni érte és elfutott. Ennek is maga az oka. Csak annyi esze van, hogy olyan helyt tartja a dohányt, hol a gyermek is hozzáfér.

— Ne izgassz fel magát, kedvesem, majd vigyázok jobban. De ez a sok beszéd talán megérthet, pihenjen.

— Majd a sirban eleget fogok pihenni — szól az asszony melankólikusan.

— Mily sötét szavak, kedvesem. Beszéljünk vidámabb dolgokat.

— Engem nem érdekel semmi. Nincs nekem kedvem a léhaságra. Megöl a kételkedésével. Soha se hiszi el, hogy beteg vagyok. Nincs nekem kedvem semmire.

— Hogy lehet így csüggedni! Ilyenek az asszonyok. Már a bátról is lemondott... pedig látja, annyit készültünk — úgy vártam.

A férfi politikával él és úgy beszél, hogy az asszony lehetőleg hálás legyen. Mintha legszebb reménye pusztulna el, hogy nem mehettek a bálba. Artatlan hazugság ha az asszonynak is kedvébe járhat — megbocsátják az égben.

Az asszony is politikával él. Adja a bánatot, a szomorút. Tudja, hogy ilyenkor sokat kivihet. Hát mélabusan szól:

— Nem, nem bálazhatunk, nekem semmi kedvem.

— Egek! Ez tulságosan jól kezdődik, szinte félek, gondolja a férj. Hanem azért derült arccal közeledik az asszonyhoz, leül az ágy szélére.

— Jól indul — emelkedik a beteg asszony és hogy hatásosabb legyen személtörülgeti.

A férfi boldogan nézegeti, majd párnáját igazítja miközben megöleli.

— Nincs is abban semmi öröm lelkem, csak gond, baj és kiadás, ha az ember bálázik — felel a férfi. Jobb itthon a gyermekkel, úgy is oly rosszak.

— A lányok is haraguznak, ha az asszonyok elfoglalják a tánczosaikat.

— Igaza van, kedvesem — szól a férj. Maga ügyes szép leány volt — eleget is bálázott. Mi már kezdünk öregedni.

— No, azt hiszem még negyven évem nem azt jelenti, hogy el kell temetkezniem — még megállom a helyemet a lányok közt is.

— Büszke is vagyok mindenkor magára édes. De hát éppen azért ilyen szép,

is, mert mihelyt érintkezésbe lép az emberrel, világít, melegít. Hát te embertársam, érzed-e ezt a kotelességet, tudsz-e erről a tartozásról. Ti, debreczeniek, kik te sközé úgy vágyódtok a lelkem mindig, szép Debreczen, tudsz-e arról, — hogy te hegyen épült város vagy, melynek világi tani, ragyogni kell messze, el egy millió református lelkébe. Mikor megláttam hatalmas templomod, mely a hit épülete a mögöttes a tudomány csarnokát, amannak őrtalójaként: megnyugodtam, megvigasztalódtam.

Igy, szólott a bűbajos szavu pap; mintha zene zsongott volna fülünkben, lelkünkben. Hangja nyomán feltámasztak lelkünknek szunnyadó vágyai a világosság után; szívünket meleg érzések járták át. Ritka óra az ilyen ügys-bajos életünkben és csak hálával, nagy hálával tartozunk érte Gergely Antalnak, kit Isten vezérelt közénk, aluvó lelkünket felriasztani.

Hogyan szóljunk arról a szépen alakított, előadott, gyönyörűen elszavalt költeményről: „A szívárvány”-ról, melynél csak előadójanak Szücs Margit urleánynak előadása volt szebb. A megnehezedett lelkü, fájdalommal, keserőséggel eltelelt szívü apa mint lesz édes apává ismét, mikor meglátja a fészkeből leesett madárfiókat a földön viczkázni. Hiszen az ő fia, kis gyermeke, kinek nem tud adni kenyeret ha kér, még él, mellette van, keblére ölelheti. „Apám hová megyünk?” kérdi újra a kis fiu, „Dolgozni” szól most az apa. S a távolban feltűnik a szívárvány.

Mikor már így megtelt lelkünk komolysággal, mély érzésekkel, bánattal, bánalommal, jött lelkünket elandaltató Szilágyi Margit urleány szivhez szóló gyönyörű dalolásával. Vagy talán még jobban megindultunk, mikor elkezdte „Volt egyszer egy szegény cigány leány”. Bánatosan, tele szomorúsággal, gyönyörűen.

S azután Baja Mihály budapesti theológus, kinek lelke még mindig ide vágyik vissza a kinek legdrágább kincse édes anyja s hazája, és kit mióta nem láttunk nagyot nőtt tartalomban, mélységben.

Szünet után Létay Menyhért theológus

olvasott fel egy ügyesen, derűsen, vidáman megírt elbeszélést Balambérről, a bagolyról (így hívják az első éves theológusokat), ki álmban püspöki méltóságról álmodozik, de akinek minden álmát, reményét összetöri, szétrombolja az első legációja.

Ezután egy szép vonós négyesben volt részünk, mit Vasáry István, Vasáry András, Ehrlich József és Vasáry József adtak elő szépen, fiúman.

Végül Adorján István theológus szavalt el Tompa Mihály „Haldokló mellett” című költeményét megragadóan, megrázóan, szép alakítással. Így folyt le és végződött ez a szép, fényes, bensőséges este, mely mindjajunk lelkében mély nyomott hagyott maga után.

Este 8 órakor az Arany Bika szálloda éttermében bankettet adtak a hittanhallgatók Gergely Antal tiszteletére, melyen megjelentek Gergely Antal lelkész, Balogh Ferenc és dr. Erdős József akadémiai tanárok, Uray Sándor s. lelkész, Baja Mihály és mintegy 80 diák.

Az első pohárköszöntőt Tóth Sándor az estélyek rendezője mondotta Gergelyre, ki hatalmas buzdító beszéddel váiaszolt. Adorján István hittanhallgató Balogh Ferencre üriti poharát, Balogh kedves szép beszédben vezet végig az ifjúságot a H. Ö. T. alakulásától máig. Kiss Pál joghallgató beszéde után Balogh Ferenc kedves kartársára Erdősre üriti poharát, ki viszont Baloghot ületi.

Uray Sándor püspöki s. lelkész kedves, bájos hangú beszéddel köszöntötte fel Tóth Sándort. Majd Barkasi Károly Baja Mihályt ületi; ki költői beszédben egyik kiválóan szép versét mondta el.

Vége hossza nem volt a szebbnél-szebb pohárköszöntőknek, mikor Baráthy István hittanhallgató rázendített a régi, szép diák nótára és úgy az ifjak ajkán, mint a megletekén s az öregekén vígan szólt a dal:

Gaudeamus igitur....

fess, asszony minek rontsa el a leányok szerencsáját, most rajtuk a sor, férjet fogni a bálokban.

— Szemrehányás akar ez lenni?

— Hová gondolt! De a mai világban így van lelkem, a mi korunkban még ideálisabb volt az ifjúság — szóló békítőleg a férj.

— Számítsa magát ahová tetszik, de engem ne vonjon bele egyre. Meghiszem, hogy magának az tetszenék, ha begubóznám magam és soha a kapun se mennék ki. Hiszem tökéletesen.

— Csak azt mondanák rá, milyen jó anya. Mindig otthon ül, családjának és gyermekeinek él.

— No, azt hiszem még nem mondhatta soha senki, hogy jó anya ne lennék. Nézze meg akárki a házamat, a gyermekeimet, kifizette-e a szabónt? Tegnap hozta haza a gyerekek fehér ruháját.

— Még nem, — felelt a férfi. Mennyi volt?

— A kiesinek tudja miből csináltattam? — Egy méterrel többet rendeltem a báliruhám szövetéből — az nagyon bájos lesz.

— Megrendelte? — kérdi a férj visszafojtott lélegzettel.

— No hát természetes. Csak nem képelem olyan naivnak. Tudja, ez mégis borzasztó, amilyen maga egy idő óta. Csak próbára akartam tenni. Hadd lássam, ha én valóban — Isten örizzen kedélybeteg lennék, — volna-e rá lelke, hogy elpusz-

tulni lásson a szeme előtt. Tenne-e egyetlen lépést, hogy szórakoztassa. Volna-e valami eszméje, hogy menjünk ide, vagy oda.

Itt van; próbára tettem, — éppen az a bál következett. Hát igyekezett-e rábeszélni, fölrázni tompa csüggedéséből? Mondhatom nagyon jól megismertem? Tűrhetetlen az életem.

De édesem, csak most olyan ideges, a betegsége okozza. Eddig nem beszélt így.

— Mert türtem nap-nap után. Elér volt. Beteg sem vagyok. El fogok menni a bálba, bármit tesz. Még akkor megrendeltem a ruhaszövetet. Tessék kifizetni. Holnap föl is kelek, ma még csak az oldalam fáj, az nem jelentékeny.

— Épen az a veszedelmes, kedvesem, én nem ellenzem a bálba menést, el fogunk menni, de ez az oldalszurás aggaszt.

— Látja, mégis jó ember maga, csak annyit ne szeszélyeskednék. Ami pedig az aggodalmait illeti kedvesem, maga, csak doktor jur s.

— Természetes, hogy a házirovossal fogunk előbb értekezni. Még csak négy napunk van a bálig.

— Nagyon kedves magától, de igazán egészen jól érzem magamat. Pistikél — kiált át előbb említett fiának, gyere édeském, vedd a kabátodat, menj a szabónőhöz, mondd, azonnal itt legyen, sürgönyöznünk kell a szövet után.

— Nem megyek durezáskodék a fiu.

— Menj szépen édes Pistikém, —

SZÍNHÁZ.

Hétfőn „Gerolsteini nagyhercegnő” operett (B. bérlet).

Kedden „János vitéz” operett (C. bérlet).

Szerdán „A szaharai konzul” bohózat (A. bérlet).

Csütörtökön „Bánk bán” tragédia (B. bérlet).

Pénteken „Boldogság” bohózat (C. bérlet).

Szombaton „Troubadour” opera (A. bérlet).

Vasárnap délután „Aranyvilág”, este „Aranypatkó” vigjáték (premiér, bérlet-szünet).

Gyurkovits leányok. A Gyurkovits leányok Miezi szerepében bucsuzottal szombat este Csige Böske a debreczeni közönségtől, akinek itteni vendégfellepteivel a legnagyobb élvezetet szerezte, Zsoltolt nézőtér gyönyörködött Csige Böske kedves, pajzán és művészi játékában és a nyújtott élvezetért tapsviharral jutalmazta a hálás közönség. Az előadás, a Csige játékatól eltekintve, alig állott a közepes színvonalon. Sokkal jobb, kitűnő előadásban láttuk ezt a pompás darabot és hiába, a közönség nem egyhamar szabadul remiszcezenziáktól.

Színházi hírek. Ma este Katona József 5 felvonásos szomorujátéka a „Bánk bán” kerül színre. A szomorujáték főbb szerepeit Jeszenszky, P. Menszáros, Hahnel, Palágyi, Csiky, Sebestyén, Csontos, Mezei, Iványi és Szilágyi játsszák.

Kedden kezdi meg három estére terjedő vendégjátékát Mihályi Ernő, a Király színház művésze. Első fellepte kedden Verdi operájában a „Troubadour”-ban lesz, másodikként csütörtökön a „Gerolsteini nagyhercegnő”-ben, bucsufellepte szombaton lesz a „Czigánybáró” operettben.

Mind a három fellepés bérletben lesz, rendez helyárrakkal. — Mihályi Ernő tenorista vendégjátékaira jegyek hétfőtől kezdve előre várhatók.

gyere, sugok valamit, aztán kapsz cigarettát!

— Csak aztán nehogy ismét megcsaljon! — kiált a gyermek.

A férfi tehetetlenül és némán bámul az ég felé. Hát most mi legyen? — Mégis az asszony győz? Majd elmosolyodik, mintha valami eszébe jutott volna.

— Ma okvetlen ágyban kell maradnia, hogy teljesen jobban legyen, szól feleségéhez. Holnap még egyszer megnézi az orvos és akkor nyugodtan bálózunk. Azzal a férj titokzatosan és gyorsan távozott. Az asszony nyomban fölkel és rendezgette a báli apróságokat. A betegségeitől bátran rendezhette, — hiszen semmi komoly baja se volt.

Nemsokára belépett a házi orvos nagy osodálkozással, hogy már fölkel a beteg. Majd alapos, hosszas vizsgálat után komoly, fontoskodó arccal jelentette ki, hogy föllepett a tüdőgyulladás. Az asszony elsápadt, remegett.

— De doktor, hiszen semmi fájdalmat nem érzek már...

— Kérem nagyságos asszony, vannak esetek...

Az asszony a ráháramlott betegségben egy félóra mulva mozdulatlanul feküdt, fájdalmasan nyögve. A férj r szvéttel nézte:

— Istenem add végét, — gondolta titokban. Még csak egy napig türhessem e pokoli fájdalmat, míg a ruhára kimondják, hogy oly rövid idő alatt nem készülhet el.

Ádám Éva.

Tavas. A délutáni előadások között tegnap volt a legnagyobb érdeklődés. A kereslet oly nagy volt, hogy nemcsak a földszinten, de még a zártszéken is helyeztek el pótiszékeket. Rózsa Lili kitűnő kedvvel játszott és szakadatlanul kapta a tapsokat úgy is, mint Sugár Aranka, ki gyönyörű hangjával ragadta el a közönséget. Különben a délutáni előadások értékéből sokat levon az, hogy egyik másik szereplő megfélemlék a színpad és a közönség iránti köteles tiszteletéről. Az orfeum deszkáin járja az, hogy feltűnő viselkedéssel vonja magára a figyelmet a szereplő, de a színpadon, különösen a dícső multu debreczeni színpadon, ilyeneket megtűrni nem lehet.

A szaharai konzul. Dr. Guthy Soma, szójátékokkal és régi elcsépselt viccekkel spékelt bohózatának első előadása volt tegnap este a színházban. A minden tartalom nélküli darab a tagnap estével bizonyára le kerül örökre a debreczeni színház műsoráról.

A szereplők minden lehetőséget megtettek, hogy valamit nyújtsanak a kis számú unatkozó közönség.

Krómor alakítást nyújtott egy svihákban, Faragó és ebestyén a férjeket játszották úgyszólván. A konzul szerepében Szilágyi karikatúrája hírneves volt. Iványi még nyílt színen kapott tapsot. A két nő szereplő Jeszenszky és Hahnel sok intelligenciával játszottak.

Ez év időjárása.

A néphit azt tartja, hogy amilyen december hó 13—25. napjainak időjárása, olyan lesz *általánosságban* a következő esztendő időjárása. Egy szorgalmas olvasónk feljegyezte a múlt évben az említett napok időjárását s mivel azt észlelte, hogy a december 13. és 14-iki időjárással valóban egyezett a folyó évi január és február hónapoké, beküldte hozzánk feljegyzését, amely szerint a múlt év december havában 13-án d. e. borult volt az ég, délfelé kiderült s egész nap így maradt. Tényleg az idei január nem volt gazdag csapadéokban, inkább nagy száraz hidegek uralkodtak, a decz. 13-iki derűségnek megfelelőleg.

14-ike egészen derült volt; február hó megfelelőleg elég száraz.

15-ikén d. e. és d. u. borult, délben kissé sütött a nap. A küszöbön levő márczius tehát nedvesebb lesz, mint az előző hónapok, de nagy csapadékok nem lesznek.

16-án reggel kevés eső volt, egész nap be volt borulva. E szerint ápril eleje nedves lesz s az egész hó szűkölködni fog napfényben.

17-ikén egész nap derült volt. Május tehát száraz lesz és fagyos.

18-ikán egész nap nagy köd volt, csak déiben volt egy kis derű. Következésképen júniusban ha nagy esők nem is lesznek, de általában nedves lesz.

19-én reggel köd esett, az egész nap ködös volt. Julius hó eleje tehát esős lesz, de általában nedves kell, hogy legyen.

20-ikán délelőtt köd volt, mely délutánra eloszlott. Ehez képest augusztus első fele nedves lesz, a második fele száraz.

21-ike egészen derült volt; szép szeptemberre nyújt kilátást.

22-ike viszont borult volt, tehát ok-

tóber hűvös, nedves lesz, de nem nagyon. 23-ika és 24-ike ismét derült volt, november és december is az lenne tehát, száraz, hideg és enyhe napokkal vegyesen.

NAPI HIREK.

— **Egy egyesület 25 éves jubileuma.** A debreczeni tisztviselők önképző egyesülete jövő hó 12-én a kereskedő társulat dísztermében tartandó díszközgyűléssel üli meg fennállásának 25 éves évfordulóját. A jubileum alkalmából **Zoltai Lajos** egyesületi tag megírta az egyesület 25 éves történetét. A díszközgyűlést **Degenfeld József** gróf egyesületi díszelnök nyitja meg, utána az egyesület 25 éves történetét **Oláh Károly** egyesületi tag ösmerteti; majd berekesztik a díszközgyűlést, melyet azonban a rendes közgyűlés követ.

— **Eszküdtétel.** Az ujonnan kinevezett kerületi orvos dr. K. Szalay Béla a ma délelőtt tartott tanácsülésen tette le a hivatalos esküt.

— **A gazdasági ismétlő iskola építése.** A létesítendő gazdasági ismétlő iskolánál szükséges építkezések költségvetését és terveit a főmérnök be-terjesztette a tanácshoz. A tanács az építkezésekre árlejtést hirdet. Az ajánlatok beadásának utolsó napja márczius hó 17. napjának d. e. 10 órája. A beérkezett ajánlatokat aznap d. e. 11 órakor bontják fel.

— **Megfúresedett állások.** K. Szalay Béla dr. kerületi orvosassá történt kinevezésével lemondott a kerületi betegsegélyző pénztárnál viselt állásáról és a főorvosi szaksegédi állásáról.

— **Megdobált vonat.** A napokban irtunk arról, hogy a debreczeni-nyiregyházi esti vonatot a Józsa-kertnél alaposan megdobálták; az ablakokat beverték, sőt néhány utas is megsérült. A tetteseket — mert többen kellett, hogy legyenek — nem sikerült eddig elfogni. Ehhez teljesen hasonló eset volt tegnap este az innen 7 órakor induló vonattal. Ugyanis Hadháztól nem messze a vonatot tegnap este ismét megdobálták. Néhány ablak betört de emberben kár nem esett. A vizsgálat folyik.

— **Rendőrbiztosok ellen rész szolgálatban.** Végh Gyula rendőrfőkapitány rendeletet adott ki, mely nagyban megerősíti az éjjeli közbiztonságot. Ugyanis a rendelet szerint az éjjeli központi szolgálatot a polgári biztosok végzik, a rendőrbiztosok pedig a rendőrök ellenőrzését és a vendéglők, korosmák, kávéházak feletti felügyeletet gyakorolják. Ambár ez a rendőrbiztosoknak terhes lesz, mégis a közönség és a közbiztonság érdekében helyesebbnek lehet csak a főkapitánynak ezt a rendeletét, mely holnap lép életbe.

— **Kossuth Lajos sirjához!** Impozáns módon fogja leróni a főváros polgársága az idén is Kossuth Lajos halála napján Kossuth iránt a kegyeletet. Minden évben kifejezésre jut ez a kegyelet oly melegséggel, amely méltó Kossuth Lajos nagy nevéhez és méltó a hálás magyar nemzethez. De az idén külső pompában és a felvonulás nagyszabásu voltában az eddigi ünnepeken a Kossuth sirjához való felvonulás tul fog tenni az eddiginél. A „Magyar Asztaltársaságok Központja”, mely eddigelé minden évben rendezte a főváros polgárságának e zará-

doklását Kossuth sirjához, legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy ez évben — méltóan Kossuth eszméirek nagy diadalához — nagyobb arányokban kívánja azt rendezni és nemcsak a fővárosi, hanem a vidéki vezető egyesületeket is be óhajtja vonni a zarándoklás előkészítésébe. Ugyanekkor **dr. Benedek János**, **dr. Kovács Ernő** országgyűlési képviselők és **Koltai Pál** egyesületi elnökök vezetése alatt egy előkészítő bizottságot küldött ki, zarándoklás előkészítés céljából.

— **Munkaszünetesegők.** Amint a rendőrség kissé felbőhagyja a kereskedők munkaszünet megtartásának szigorú ellenőrzését, azonnal felszökken a munkaszünet megszegők száma. Tegnap is mintegy 25 kereskedő hágtá át a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt. Ezeket a kereskedőket szigorúan megbüntetik.

— **Eljegyzés.** Holländer Sándor helybeli műlakatos tegnap este tartotta eljegyzését Lusztig Mór debreczeni kereskedő leányával Herminával.

— **A Polgári asztaltársaság,** mely szegény gyermekek felruházására alakult, 1905 márczius hó 4-én, este 8 órakor a „Dreher” sörözőben összes termeiben vacsorával egybekötött családi estélyt rendez. Vacsora étlap szerint. A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni. Tánoz a nagyteremben.

— **Magyar név.** Moskovits Antal munkácsi illetőségű debreczeni lakos, a Debreczeni Hitelbank vezérigazgatója, belügyminiszteri engedéllyel Molnárra magyarosította nevét.

— **Mosakodás.** A D. F. U. tegnapi számában Burger D. József aláírásával nyilatkozat jelent meg, amelyben Burger ur mosakodik a „nyílt levél” szerzőségét illetőleg, egyben azzal dicsősekszik, hogy ő dolgozott a Dongóba jó szíveségből. Nem érdemes hosszan foglalkozni a Burger D. József nyilatkozatával, ezért csak azt jegyzem meg, hogy mindazoknak, akik ismerik a körülményeket és Burger D. Józsefet, az a meggyőződése, hogy az ellenem irányuló „nyílt levél”-nek Burger D. József a szerzője. Hogy pedig a Dongónál kifejtett kised munkásságát, hányféle formában aknázza ki, ha tetszik felsorolom. **Székely Imre.**

— **Eljegyzés.** Emerich Arnold építkezési vállalkozó leányát, Zeimát eljegyezte Emerich Zsigmond, a Közgazdasági bank részvénytársulat tisztviselője.

— **Az apa bosszúja.** Fodor P. Mihály bélfenyéri parasztgazda huszonegyéves fia beleszeretett a falu egyik kaczkias menyecskejébe, Fodor Sándornéba. A legény minden idejét a szép asszonynak szentelte, apja gazdaságával pedig semmit se törődött. Fodor P. Mihály váltig figyelmeztette a legényt, hogy rossz vége lesz a dolognak. A szerelmes legény azonban hajthatatlan maradt. Az apa hát bosszút forralt. Előbb a szép asszonyt figyelmeztette, hogy utasítsa ki a fiát és mikor az sem használt, leczkét akart adni a szerelmes párnak. Tegnap, mikor fia találkozóra ment, Fodor P. Mihály utána kullogott s a menyecske szalmafedelű házát felgyújtotta. A ház hirtelen lángba borult s a szerelmesek is alig tudtak elmenekülni. A bosszuálló apát a csendőrök elfogták. Mindent beismert s azzal védekezik, hogy engedetlen fiát akarta megleczkéztetni.

— **Birkosóverseny.** A Péterfia-utcai Tornaegylet helyiségében tegnap délután birkózó verseny volt Wladimir birkózó mester, Waldapfel budapesti és Vanden Hayden hollandi mesterek közt. A versenyt előzetesen hírlapi polémia előzte meg, amelyből kölcsönös kihívások származtak és tegnap délután megmérköztek egymással. A verseny délután 4 órakor kezdődött elég nagy számu közönség előtt. A bíróság elnöke Vecsey Zoltán volt. Az első mérkőzés Waldapfel és Van den Hayden között volt; amelyben az első két összemenetben Waldapfel lett a győztes. Aztán Wladimir állt ki Van den Haydennel revanche birkózásra, akit a múlt heti versenyben legyőzött. A A könyvestű, de jó technikájú Wladimir most is gyorsan végzett a nagy hollandussal, akit 4 perc alatt kétszer tett a földre. Ezt követte a legérdekesebb szám, Wladimirnek Waldapfellel való mérkőzése. Az első 15 perces összemenetben állva maradtak, csak a másodiknál tudta Wladimir a földre tenni hatalmas ellenfelét. A további 15 perces 4 összemenetel eredménytelen maradt, jó lehet Wladimir határozottan előnyben volt és az egész birkózás alatt merész támadásaival nem egyszer közel járva a győzelemhez. Waldapfel kívánságára a verseny-párbajt jövő vasárnap délután folytatni fogják a melynél az utolsó össze menetel végkimerülésig fog tartani.

— **Székházavatás.** A törökszentmiklósi ipartestület új székházát most avatják fel. Ez alkomból ünnepi peszédet Szávay Gyula kamarai titkár mond.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Tormássy Géza debreczeni törvényszéki aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

— **Miniszeri küldöttek a kórházban.** A belügyminiszterium egészségügyi osztálya újabban rendeletet adott ki, mely szerint a végzett orvosatanhallgatók diplomájukat csak valamely kórházban eltöltött egy évi gyakorlat után kapják meg. Az ország közegészségügyi felügyelőség kiküldöttei most sorra járják az ország kórházait, hogy a végzett orvosatanhallgatókat elhelyezzék. Tegnap a kiküldöttek, amelyek tagjai Reisz Gedeon, belügyminiszeri osztálytanácsos, dr. Tóth Lajos kulturánácsnok, dr. Bársony János, egyetemi tanácsos és dr. Hajós Ödön, egészségügyi felügyelő, a városi kórházat látogatták meg, a legnagyobb meglepetésüknek adtak kifejezést. A kiküldötteket dr. Kenéz Gyula és Visky Sándor közházi gondnok kalauzolták, kik a bábaképezdét és a lenegyházat is meglátogatták.

— **Az eladósodott Biharvármegye.** Nagy a szegénység. Valósággal nyukig uszik adósságban Biharország népe. A királyi pénzügyigazgatósághoz most terjesztették be a vármegye összes községeiből a bekebelezett terhek vallomását az általános jövedelmi pótdadó bekebelezése végett. A múlt évben a vármegye földbirtokának körülbelül kétharmada meg volt terhelve. Ebben az évben körülbelül három millióval több terhet vallottak be, mint a múlt esztendőben. Az új kölcsönök legtekintélyesebb részét a nagyszabeni banktól vették fel. Ez a körülmény kellőképpen jellemzi a biharvármegyei szomorú viszonyokat s a közönség rohamos eladósodását.

— **Az izraelita szentegylet** vasárnap déle 6 t 10—1 óráig választotta a választmányt aiat helyiségében. Rendes tagok lettek: Bernfeld Samuel, Kohn Adolf, Rosinger Lajos, dr. Popper Aljos, Fenyő Sándor, Stern József, Rosenfeld Salamon, Fischer Adolf, Csengeri Ferencz, Hirschfeld Armin, Reichmann Armin, Kellner Dávid, Keiner Adolf, Falk Lajos, Katz Jakab, Hochfelder Jakab, Weinberger Bernát, Fleischman Mór, Tóth Ignác, Reich Hermann, Rosenfeld Márton, Klein Márton, Drucker Mór, ifju Csengeri Ignác, dr. Gutfreund Samuel, Grünwald Bernát, ifju Fülöp Ignác, ifj. Schwarz Vilmos, Liedermann Henrik, Rosenthal Dániel, dr. Bakonyi Samu. Pótagok lettek: Schwarz M. I., Kohn Lipót, Jungreis Jakab Klein Ignác kereskedő, Grausz Mór, Burger D. József, Liedermann Henrik, dr. Kenyeres Elek, Holländer Adolf és Hartstein Péter.

— **Munkás-gyűlések.** A debreczeni munkások vasárnap két gyűlést tartottak. Vasárnap délután 3 órakor a Kis pipában tartottak gyűlést, ahol másfél óras beszédben Gál István volt képviselőjelölt az általános, titkos választó jogról és a sajtóról beszélt, határozati javaslatot nyújtott be arról, hogy a titkos és általános választói jog az új kormány alakulásával érvényesülhessen. A gyűlésen az a nézet jutott kifejezésre, hogy az általános titkos választói jog statuáltassék és az új kormány erői külön memorandumban értesítsessék. Kihirdette azt is, hogy a „Népszava“ című lapot, amely április elsején (alkalmas időben) napilappá fog változni, azt támogassák azaz, hogy minden számát hat fillérért megvásárolják a debreczeni sajtó termékei helyett. Az indítványt a jelenvolt 100—120 munkás elfogadta, amivel a gyűlés véget is ért. Az építőmunkások délelőtt az Olajtóban tartottak gyűlést.

— **Mellbe szurta magát.** Nov József husz éves borbély segéd kissé ittasan kétszer egymásután mellébe szurta a kését. Azonnal elöntötte a vér s kiszállították a kórházba, de sérülése oly kicsinyes, hogy ma már elhagyta a kórházat.

— **Elveszett** tegnap az ipartestületi elnökválasztás helyiségétől a Debreczen sörösnokig vezető uton egy pénztárca, melyben 1 koronás bélyeg, 3—4 korona készpénz, 5 zálogjegy volt. A becsületes megtaláló vagy vigye el Burgongia-u. 5. szám alá, vagy hozza fel lapunk szerkesztőségébe annál inkább, mert a zálogtárgyakat ugyanis letiltotta.

A korona állaspontja.

A bécsi Neue Freie Presse érdekes cikket közöl. A gazdasági és katonai különválás ezimén azokról a kérdésekről, amelyek a válság homlokterében állanak. A cikket „az osztrák képviselőház egyik pártvezére, volt diplomata“ írta, aki különösen arról mond el feltűnő és érdekes dolgokat, *mi a király felfogása* a megoldás dolgában. Bevezető részében *Andrássy Gyulának* egy újságíró előtt tett nyilatkozataival foglalkozik a cikk.

Ha *Andrássy* szavait a közlés helyesen adta vissza, — ugymond — akkor *Andrássy* azt mondta, hogy az uralkodó perhorekálja a gazdasági különválást, nem tagadja meg a vámsorompók felállításához való hozzájárulását és csak azt kívánja, hogy Ausztriának és Magyarországnak a viszonya és a két államnak Németországgal való viszonya rendeztessék. Erős meggyőződése — mondja a cikkíró — hogy

vagy *Andrássy* szavainak reprodukálásában, vagy az uralkodó nézetének előadásában félreértés van. A cikk aztán ismereti az uralkodó igazi felfogását a válságról.

„Az uralkodó természetesen nagy aggodalommal nézi a magyarországi dolgok fordulását. Ami az ő véleményét illeti, erre nézve jellemző, hogy mikor a minap arról beszél nekik, mily jó hatást keltett, hogy a német kereskedelmi szerződés tárgyalása alkalmával Berlinben egyetértettek Magyarország és Ausztria megbízottai, a felség felsóhajtott: *Igen, igen, de félek, hogy ez volt a hattudal*“.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

A politikai helyzet.

Budapest, febr. 27. A helyzetben semmi változás nincs. Ma délelőtt *Thallóczy* Lajos külügyminiszeri osztályfőnök, az udvar kedvelt embere hosszabban tárgyalt *Láng* Lajossal *Elterjedt a hír, hogy Tiszát Bécsbe hívták, de ez nem igaz. Délig senki sem kapott meghívást a királyhoz.*

Tőzsde.

Budapest, február 27.

Január 1-től kezdve a tőzsdei árakat 100 kilogrammonként jegyzik.

Buza	1905 áprilisra . . .	19 98	—
Buza	1905 októberre . . .	19 76	—
Rozs	1905 áprilisra . . .	17 46	—
Rozs	1905 októberre . . .	15 60	—
Tengeri	1905 májusra . . .	15	—
Zab	1905 áprilisra . . .	14 32	—

Készaru: csendes.

A debreczeni ipartestület közgyűlése.

A megnyitás.

Már a reggeli órákban nagy számmal gyülekeztek az iparosok a *Simonffy-utca* s e jelen levő ipartestület dísztermében. Nem volt még lá példla, hogy az ipartestület közgyűlésén oly számmal jelentek volna meg az iparosok, mint a tegnapi közgyűlésen.

A zsufolásig megtelt nagy tereben kevéssel tíz óra után nyitotta meg a közgyűlést *Tóth Kálmán* elnök, ki az üdvözlés után a jezőkönyv hitelesítésével megbizta *Varjassy Sándor* kovács, *Cseresznyés Sándor* kőműves és *Szóllósy Dániel* lakatos mestereket.

Azután a nyomtatásban megjelent és lapunkban is ismertett ipartestületi múlt évi jelentés került tárgyalás alá.

Igazságos bírálat.

Blaskovics Mihály szólalt fel elsőnek. Szigoruan bár, de igazságosan bírálja az évi jelentést, végigmenve annak minden legapróbb részletén.

A mesterek és segédek közötti vitás ügyek elintézésénél hiányzott az elnökségből a kellő tapintat. Az elnökség csak elmérgesítette azokat a dolgokat, melyeknek pedig békés elintézésére hivatott.

Az ácsok és kőművesek közötti differenciáknál nagy körültekintéssel kellett volna járni, holott az elnök erre kellő figyelmet nem fordított.

Majd az önálló vámterülettel kapcsolatosan kijelentette, — hogy nem törődik senki politikai hitvallásával. Miatta szavaz-

hat bárki Pityi Pálkóra vagy Jászi Viktorra, de ily hatalmas testület vezetőjének nem lehet blamiroznia magát azzal, hogy az ő érdekeik ellen foglaljon állást, mint azt Tóth Kálmán tette.

A tanonczképesítéssel foglalkozott Blaskovics nagy szakértelemmel. A többi fontos kijelentései között azt mondja, hogy helytelen a tanonczoknak nem iparosok által való oktatása.

A karácsonyi kiállítás bírálása közben arról is szól, hogy a bíráló bizottságban lehetőleg minden iparágból kell tagnak lenni.

Rátér azután azokra a nagyszámú ellenségeskedésekre, melyeket Tóth Kálmán, azokkal a testületekkel folytat, melyek jóakarataira az ipartestületek szüksége van. Tóth nemcsak egyesekkel, apróbb testületekkel hasonlított meg, de az ipartestület elnökévé tette a többi között a várost és az iparkamarát is. Az eddigi elnök minden kört, minden társulatot megtámadott, s a többi az ipartestületnek lett nagy erkölcsi kára.

Kimerítő bírálat tárgyává teszi a jelentés többi pontjait is.

A Blaskovics beszédét igen sokszor zavarta meg a többség helyeslő élnézése.

Nánásy Lajos az ipartestületi vitás ügyek elintézésével nincs megelégedve. Ezekre nagy gondot kell fordítania az elnöknek, mert csak részben tanulóanyag után lehet az ilyen ügyekben igazságos az elnök.

Elégtétel a kamarának.

Fényes Mór szólalt fel azután. Szavának a lapokból jól ismert nyilatkozatával foglalkozik. Csodálatát fejezi ki a felett, hogy Tóth elnök azután a nyilatkozat után sem tudta levonni a következtetést. Meg volt győződve, hogy azok után nem lesz szükség választásra, mert Tóth visszalép. Csodálkozik, hogy nem így történt.

Indítványozza, hogy azok miatt az áldatlan surlódások miatt, melyek a kamara és az ipartestületi elnök között voltak, a közgyűlés sajnálatát fejezze ki.

Fényes indítványát nagy lelkesedéssel elfogadta a közgyűlés.

Varga Lajos eszmadia szólal fel azután, ki szintén az elnök tetteit bírálja különféle szempontokból.

Kövesi József bádogos a karácsonyi kiállítással nincs megelégedve. Azok éppen nem praktikusok. Jucé tárgyakat készítenek főleg, meg műreket, melyek a köznap forgalomban vagy soha, vagy csak nagyon ritkán fordulnak elő. A tanonczok munkáival sincs megelégedve. Ezek oka, szerinte, az, hogy nem iparosok oktatják a tanonczokat.

Védekezés.

Az elhangzott vádak után Dávidházy Kálmán szólalt fel. Meg van győződve, hogy minden igaz magyar ember, de pláne minden magyar iparos leghőbb vágya az önálló vámterület. De a magyar ipar még fejletlen, még nem érett meg az önállóságra. Ehhez még nagyon sok idő kell.

Tóth elnök mellett mondott védőbeszédet, de ezzel sem ért el elismerést.

Azután Tóth Kálmán elnök próbált mosakodni sikertelenül. A többi között az önálló vámterületről is beszélt, de a maga álláspontjának körvonalozását erősen kerülgette. Majd a kamara ügyeit kezdte pertraktálni, mire óriási zaj tört ki.

— Eljen Szávay! Abeczug Tóth! — kiáltották az elnök felé, ki azután a felett kesergett, hogy őt a sajtó lefelé dölyföséggel, felfelé pedig talpnyalással vádolja.

— Igaza van a sajtónak! — kiált közbe egy hang.

Az elnök az eredménytelen mosakodás után az évi jelentést elfogadottnak jelenti ki.

A múlt évi zárszámadást a számvisz-

gáló bizottság jelentése és javaslata alapján tudomásul veszik.

Az 1905. évi költségelőirányzat több pontját Blaskovics Mihály kifogásolja.

Tóth elnök kéri, hogy most már fogadják el így.

A hattyúdal.

Ennek megtörténte után az eddigi elnök bucsuzik, mivel a mandátuma lejárt. A bucsuzás érzékeny volt, mintha érezte volna, hogy bucsuzása végleges. Kös önetet mond az eddigi támogatásért a közgyűlésnek is, az előjáróságuknak is, végül beadja lemondását. (Eljón! Helyes! — kiáltják a teremben.)

Az elnököstéskor Vetéssy Béla rendőrfogalmazó, iparhatósági kiküldött biztos vette át, ki a rendőrségi felügyeletet az egész közgyűlés alatt a legnagyobb viharok közben is pártatlanul, helyes tapintattal gyakorolta.

Az elnökválasztás.

Vetéssy az alapszabályok 17. §-a értelmében titkos szavazást rendel el, mivel ezt használ több tag kívánja.

Tóth Kálmán jegyző felolvassa a szavazásra vonatkozó szabályokat és törvényeket, mire a szavazatszedő küldöttségeket alakították meg.

Az elnökválasztás három küldöttség előtt titkos választással folyt le. Az iparosok iparágak szerint a nagyteremben és a mellette levő két helyiségben szavaztak.

Az első küldöttség elnöke volt Mauk József szabó, helyettese Varjassy Gyula kosárkötő, azonossági tanu Bócsi Sándor, Tóth párti bizalmi emberek: Tóth Ferenc lakatos, Cziczó Lajos cipész; Zelinger-párti bizalmi emberek: Szabó Sándor eszmadia és Kiss J. Ferenc. Jegyző Hegyi Ernő.

A második küldöttségben Morvai Sótér kénővsprő, Urbanovics Miksa szabó; azonossági tanu: Doby Károly; a Tóthék részéről Venyige Adolf szobafestő, ifj. Pethő György, a Zelingerék részéről Nagy Lajos eszmadia és ifj. Szőke József a bizalmi férfiak. Jegyző Kormos Gyula.

Kurián Gyula órá volt a harmadik küldöttség elnöke, kit Losonczy János lakatos helyettesített, míg az azonosság megállapítására Eva Péter szabót küldték ki. Tóth pártiak bizalmi férfai Vass János szabó és Reiter Sándor borbély, a Zelinger pártiak Szathmáry Ferenc cipész és Nagy Sándor eszmadia. Jegyző Jobbágy Lajos.

Déli fél egy óraker Vetéssy elnök délutáni két óráig felfüggeszti az ülést.

A szavazás.

A közgyűlés félbeszakítása után alig fél órára távoztak el a tagok.

Rögtön ebéd után megindult a népvándorlás. Az iparosok csapatostul álldogáltak a városi bérházak között és élénken találgatták az esélyeket. Itt-ott még fogadásokat is tettek.

A szavazás két óraker kezdődött, amikor is százával toluhtak az iparosok a szavazó urna elé. A tömeget egy-egy női szavazó tarkította.

Daczára a nagy emberáradatnak, a legkisebb rendellenesség sem történt a szavazásnál.

Zelinger győzelme.

A szavazás este fél hét óráig elhúzódott. A szavazatszedő küldöttségek összehívották a szavazatokat, melynek eredménye az lett, hogy az ipartestület elnökévé Tóth Kálmánnal szemben Zelinger Edét választották meg 354 szótöbbséggel.

Óriási éljenzéssel, leirhatatlan lelkesedéssel fogadták az iparosok a fényes győzelmet, mely az ipartestület jövőjére messze kihat.

Küldöttség hozta a közgyűlésterembe Zelingert, kinek meleghangú üdvözlőbeszéd kíséretében adta tudtára megválasztását és sok szerencsét, kitartást kívánt az új elnöknek.

Az ipartestület derék jegyzője, Tóth

Kálmán szólott azután Zelingerhez. Változhatnak a személyek az ipartestület élén, de bárki is a vezető, szent czéjének kell lennie, hogy az iparosok érdekét megvédje, erősítse, előmozdítsa.

Lehetetlen a mintegy két ezer iparos valamennyijének kedvére tenni. De ha Zelinger az marad, ami eddig volt, eléri a kívánt sikert, amit szóló is óhajt az új elnöknek.

Zelinger röviden, keresetlen egyszerűséggel beszélt ezután.

Meghatottan köszöni meg az őt ért kitüntető bizalmat, melyet becsületes, tiszteletes önzetlen munkával iparkodik kiérdemelni. Ez az ő programja. Minden óhajt teljesíteni kíván, amennyiben az lehetséges, de senkinek semmiféle ígéretet nem tesz.

Végül indítványozza, hogy a közgyűlés szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet Vetéssynek, amiért olyan pártatlanul vezette a választást. Indítványát egyhangulag elfogadták.

A többi választás.

Az előjárósági tagok egy részének mandátuma lejárt. Azok helyébe újakat választottak és pedig: Eva Péter, Piros József, P. Nagy Lajos, ifj. Pethő György, Varga Imre, Kurián Gyula, Kiss J. Ferenc, Móricz András, K. Tóth Samuel, Jakab Károly, Bihari István, Tordai János, Salánki Ferenc és Riesz Henrik; póttagok: Sallai Sándor, Antal Vince, Ormos Gábor, Szabó Sándor, Molnár János, Barna Tamás, Nagy István, Nagy Lajos, Gramantik Ferenc, Halász Nándor, Farkas Sándor, Szathmáry Ferenc, id. Kovács József, Nagy Béla, Bak András, Károlyi István, Nagy József gubás Nagy József kovács és Varjassy Imre.

Azután megválasztották három számvizsgálót és pedig: Poroszlay László bankigazgatót, Blaskovics Mihály lakatos és Serli Edét.

Még 18 betegsegélyző pénztári kiküldöttet választottak meg, majd elfogadták az új elnöknek azt az indítványát, hogy Tóth Kálmán eddigi elnöknek a közgyűlés működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon.

A közgyűlés példás rendben a Zelinger Ede elítetésével ért véget.

IRODALOM.

Ha!

Ha az álomország
Szép utjain járunk,
Virág himporától
Harmatos a lábunk

S míg az álom karja
Reményünk ringatja,
Napsugártól fényes
Az életünk utja.

De ha álunk elszáll,
Reményünk kialszik
S kifáradt két szemünk
Szürke valón nyugszik

Megesalódott lelünk
Kétségbe esése
Zokogva rikoltoz
A nagy sötétségbe.

Szalay Károly.

REGÉNYCSARNOK.

Kondratenko.

Irta: Lányi Ernő.

Kondratenko holttestét az erőd zászlajába takarva vitte a visszavonuló csapat a laktanya őrhelyiségébe. Könnyezve kísérté Port-Artur parancsnoka. A dobpergést hirtelen félbeszakítja az oroszok igaz

vallásos érzülete, a legénység szívéből kitörő fájdalomnak hangjai, melyek Dávid király örökké szép zsoltárainak egyikét hallatták:

„Dicsérjétek az erős Istent az ő szenteséges lakhelyében“.

A laktanyák előtt levő őrség zászlóját mélyen meghajította a halott előtt, a kürt elnyujtva, rezegve fujta ki: Vigyázz! Imához!

Alig helyezték ravataira a hős tábornokot, a szívek még sajognak, a harcriadó még visszhangzik a lelkekben, a hadbírótság utolsó Gorbatszki tábornok folytatá a fébeszakított ülést. A zöld asztalon ismét meggyult a két gyertya, mely megvilágította a keresztre feszített üdvözítő alakját.

A jegyzőkönyvből olvasom ostoba védekezéset. A leghatalmasabb erődöt elvesztettük, az a te gaz árulásod műve. Mondd el te nyomorult bestia, miért tetted ezt?

Őn, ki most a verengzéstől jött, hol ezer és ezer szegény legény testét a dinamit széjjel szaggata; hol a szurony az ártatlan szívek mélyébe hatolt; hol a golyó szóró az emberek lelkét kergeti ki a testekből; hol annyi halálordítás vegyült a csatakiáltásba: Őn merészel élükön itélkezni? Jól van! Kifejtem hát a zsarnokságnak pusztulását s végromlását.

A tábornok ökle visszapattant a keményfa asztalról, az ütés hangja végig futott a tárgyaló termen. — Hallgas beste lelke, mert beléd forrasztom a szót!

— Nem halgatok, mert szólni akarok mielőtt a hóhér kötele elnémit. Tudjátok meg, hogy küzdünk ellenetek, nemcsak otthon, hanem itt is. Láthatatlan kezünk adáz munkáját örökké fogja végezni, míg benneteket meg nem fojt. Igaz, e kéznek sok apró részecské a selyemzsinór, Szibéria ólomágyai és ki bírná gyilkos szerszámaitoknak számát felsorolni a semmiségbe röpíti: de a millió és millió parányi atom végre csak megrágja a rettenetes szörnyetegnek fejét! Már vonaglik, lesznek azonban boldogabb halandók, akik meg is rugdoshatják.

— Megtévelyodtál a japánok szerelmétől te szerencsétlen némbor? ... Ugass hát!

— Így itéltek ti az önkény, a rab-szolgaság czárának rossz tanácsadói. Féltetek, ha a nép, testvéreitek megünják a rongyokat viselni, s azokat lecsapják, üres korgó gyomrukat, hosszú, kínos szenvedések után, végre valahára megtölthetik, nektek nem marad semmi. E félelemtől kísérve hagyjátok őket a sötét tudatlanságban, a nyomorban, pizskosan. Nincs jogunk élni! Hogy ti a sok élvezettől megcsömörölve, meghaljátok. Mondd, te zsarnok, miért harcolsz? Miért áldozod testvéreidnek vérért? Miért áztatod Mandzsuria földjét és Port-Arthur kopár sziklát, miért fested be véreidnek vérével? Küldjétek el a jegyzőkönyvet a legfőbb tanácsnak! Szellemem árnyék gyanánt kísérje őket a fényes termeikben, melyekben az éhségtől gyötört emberiség száraz karja nemsokára végez velük.

(Folyt. köv.)

Kovács Mihály

fűszerkereskedése Debreczen,
gróf Degenfeld-tér. Tisza-palota.

Ajánlja saját termésű tisztán kezelt

asztali borait

1 literenként 26 kr., 50 literen felüli hordóban 16 kr. — Széleskörben ismert legjobb zamatú nyers, pergelt és darált kávéit, stokerau, szépségi borsót, lencsét, nagybányai, bosz iai aszalt szilvát, lekvárt, diót és mindennemű fűszer árukat.

Az áruk minősége, tisztán kezelése és pontos kiszolgálásért kezeskedik.

Saját őrlesű fehér

asztali SÓ.

Kerestetik!

egy nagy szoba,
vagy két kisebb
egyleti helyiségnek

esetleg vendéglőben is.

Értekezhetni

a városi nyomdában.

Északnémetországi

takarmanyrépa magvak,

francia luczerna, veresvirágu lóhere és Mauthner-féle konyhakerti és vira gmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusítatnak.

MÁYER JENŐ

fűszer- és csemege üzletében.

Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
utca sarok.

Női divattermünket

ujjonnan szervezve

Mme. Biró L.

fővárosi női szabó mester
vezetése alatt

Márczius hó 1-en

nyitjuk meg.

Megrendelések t a tavaszi szezonra érkezett újdonságokból már is elfogadunk.

Kiváló tisztelettel

Bosznay J. és Társa

női divatáruháza.

A Hajdumegyei Népbank

márczius 1-ől kezdve minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatelszámolással

100 korona kölcsönt folyósít.

Ezen rendszer mellett a megszavazott kölcsönöket minden lerovás nélkül teljes összegben folyósítja, ezek kivül felszámolásakor a tagoknak befizetéseik után még fentmaradó összeget készpénzben fizeti.

Ily kölcsönt élvezőknek nem kell

lejáratakat nyilvántartani és kamatot előre fizetni, mivel a heti törzsbetét befizetésben a kamat is bentoglattatik.

Ujjonnan belépő tagok késedelmi illetéket márczius hó 15-ig nem fizetnek.

Alkalmi vétel!!

Kar-utca 20. sz. alatt és az új Mór-cz-telepen két szép ház nagy telekkel, jutányos árban és kényelmes fizetési módzatok mellett

eladó.

Bővebbet Ráhrer Sándornál, Piacz-utca 26. sz. a. a főtrafik udvarban levő gépraktárban.

Ugyanott csaknem teljesen új

vetőgépek,

minden nagyságban igen olcsón — részletfizetésre is — kaphatók.

Ajánlati feltételek.

a vb. Lovas és Ladányi cég csődtömegéhez tartozó áruk és berendezési tárgyak zárt ajánlat útján való értékesítése tárgyában.

1. Ajánlattevők tartoznak az ajánlattal egy idejűleg a becsérték 10%-át, vagyis 3971 kor. 08 fillért készpénzben bányapénzű letenni és ezen feltételek egy példányt sajátkezűleg aláírni.

2. Az ajánlat az ajánlattevőt a benyújtás időpontjától kezdve feltétlenül kötelezi a csődtömegre nézve azonban csak az állandó választmány által történt elfogadás esetében válik kötelezővé.

3. A választmány a beérkezett ajánlatok tekintetében a folyó évi márczius 6-ik napjának délutáni 5 óráját követő legelső ülésében fog határozni és fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlat el, vagy el nem fogadására nézve az ajánlati összegek nagyságára való tekintet nélkül legjobb belátása szerint szabadon határozzon.

4. Vevő tartozik a vételárát választmány határozatától, illetve annak posta útján való közlésétől számított 8 nap alatt készpénzben kifizetni és egyidejűleg a megvett ingókat a tömeggondnoktól átvenni. A bányapénz vételárba beszámítható.

5. Amennyiben vevő a vételárát ezen idő alatt ki nem fizetné, vagy az áruaktárt ugyan ezen idő alatt át nem venné, letett bányapénzét elveszti és a választmány jogosítva lesz az eladott ingók értékesítése tekintetében vevő kárára és veszélyére szabadon intézkedni a nélkül, hogy az újabb eladás folytán elért nagyobb árhoz, vagy ezen nagyobb ár folytán bányapénzének visszatérítéséhez igényt tarthatna.

Debreczen, 1905. február hó 26-án.

Dr. Kiss György,
tömeggondnok.

1996. sz. 1905.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári szent József

országos vásár

folyó évi márczius hó 16 tól bezarólag márczius hó 20-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása

az országos vásárra márczius hó 16-ától csütörtökön reggel 5 órától kezdve

meg van engedve.

Temesvárott, 1905. évi február 20-án.

A városi főkapitányságtól:

Bandl Rezső, főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági, kereskedelmi és iparvásár.

A gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak

„Erzsébet” szőlőtelepen

kitűnő minőségű gyökeres szőlővessző, nemes gyümölcs-oltvány és spárga gyökér olcsón megrendelhető.

Iroda:

Debreczenben, Kossuth-utca 32. szám.

Ugy hat, mint a bomba! Antinicotin-csigaretta hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

2151.

1905.

Arlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a tulajdonát képező „Pavillon” gyalogsági lak-tanya telepen emelendő pótraktár felépítésénél teljesítendő építési munkák biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó munkák a következő összegekkel vannak előirányozva:

1. Föld, kőműves és elhelyező munkák	kor.	6010.31
2. Ács munkák	2095.94
3. Bádogos munkák	576.20
4. Tetőfedő munkák	572.60
5. Asztalos munkák	54.00
6. Lakatos és mázólok munkák	1668.08
7. Üveges munkák	55.12

Összesen korona 11,032.25

azaz Tizenegyezerharminczkét korona 25 fillér.

Ajánlatok tehetőek az egyes munkanemekre, vagy az összes munkákra együttesen.

A versenytárgyaláson részt vehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos vagy vállalkozó.

Minden ajánlatot tevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5% bányapénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a városi házipénztárnál 1905 évi márczius hó 13 napjának délutáni 5 órájáig letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel olvashatóan kiírandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok 1905. évi márczius hó 14. napjának délelőtt 10 órájáig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkező ajánlatok ugyanaz nap délelőtt 11 órakor a városház nagytérképében nyilvánosan felbontatnak.

Elkészve beadott, kellően fel nem szerelt távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetőek.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beér ezett ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának felbontásától számított 30 napi időtartam le-teltéig kötelezettségben marad.

A tervek, költségelőirányzat és vállalati feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadhatók.

Debreczen, 1905. évi február hó 20-án.

Városi tanács.

Benzinmotorok, gőzcseplőkészletek, arató gépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. Váci-körut 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1905.